

Personalens åsikter kring försöket med den tvååriga förskolan

Emilia Eskman & Josefina Sundman

Lärdomsprov
Det sociala området 2019
2022

Emilia Eskman & Josefina Sundman

LÄRDOMSPROV	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	8591, 8592
Författare:	Emilia Eskman & Josefina Sundman
Arbetets namn:	Personalens åsikter kring försöket med den tvååriga förskolan
Handledare (Arcada):	Eivor Söderström
Uppdragsgivare:	Grankulla stad
<p>Sammandrag:</p> <p>Lärdomsprovet är ett beställningsarbete från Grankulla stad, och ingår i projektet <i>Nordiskt perspektiv</i>. För att arbetet ska bli socialpedagogiskt fokuserar arbetet på sociala färdigheter och delaktighet. Syftet med arbetet är att redogöra hur personalen kan främja femåringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med den tvååriga förskolan. I bakgrunden presenteras målsättningarna med försöket: småbarnspedagogiken är, förskolan i Finland, femåringens utveckling och barnet som aktiv aktör. Den tidigare forskningen visar på förutsättningar för lärandet samt delaktighet och inklusion inom förskoleundervisningen. Det socialpedagogiska arbetssättet, sociala färdigheter och delaktighet fungerar som teoretisk referensram för arbetet. Arbetets frågeställningar är: <i>Hur kan personalen gynna femåringarnas sociala färdigheter? Hur får man en femåring att känna sig delaktig i förskoleverksamheten?</i></p> <p>Data samlades med semistrukturerad intervju där fem informanter från Storhelsingfors hördes. Materialet analyserades med en kvalitativ innehållsanalys. Resultaten visar att personalen har olika metoder och arbetssätt för att främja femåringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med tvååriga förskolan. Informanterna lyfter upp betydelsen av smågruppsverksamhet, den fria leken och barnens möjligheter att påverka verksamheten. Genom smågruppsverksamhet har barnen möjlighet att lära från varandra och tillsammans med varandra, vilket främjar utvecklingen av sociala färdigheterna. I undervisningen bör även leken implementeras. Gruppstorleken en stor betydelse för skapandet av vänskapsrelationer och främjandet av delaktighet.</p>	
Nyckelord:	Förskola, försöket med tvåårig förskola, småbarnspedagogik, delaktighet, sociala färdigheter
Sidantal:	47
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	14.12 2022

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social services
Identification number:	8591, 8592
Author:	Emilia Eskman & Josefina Sundman
Title:	Staff views on the two-year preschool experiment
Supervisor (Arcada):	Eivor Söderström
Commissioned by:	City of Kauniainen
<p>Abstract:</p> <p>This degree thesis is commissioned by the City of Kauniainen and is done for the project <i>Nordiskt perspektiv</i>. To reach a social pedagogical orientation the degree thesis focuses on social skills and participation. The purpose of our degree thesis is to describe how the staff in early childhood education can promote five-year old's social skills and participation in the new curriculum for the two – year preschool experiment. The background for our work is based on the objectives of the two- year preschool experiment, defining what early childhood education is, what defines preschool in Finland, the development of a five-year old and the child as an active player in early childhood education. The previous research focuses on the prerequisite for learning and participation and inclusion in early childhood education. The research questions for this degree thesis are: <i>How can the staff promote the social skills of five – year old? How to get a five-year old participated in the preschool activities?</i> Our theoretical frame is based on social pedagogical working methods, social skills, and participation. The method used in this degree thesis is a semi-structured interview and a qualitative content analysis method has been used to analyze the results. The sample of this degree thesis has been limited to Swedish speaking preschools and all the units are in Greater Helsinki. Our interviews involved five informants who worked with the experiment. Our results suggests that the staff has multiple ways of promoting five-year old's social skills and participation. All informants mention the importance of working in small groups, children's free playing and the children's possibilities to influence the activities. Through small group activities children have a chance to learn from each other and with each other, which promotes social skills. It is important to implement playing in education, because playing is important to five – year old's. The group size plays an important matter for developing friendships and participation.</p>	
Keywords:	Preschool, two-year preschool experiment, early childhood education, participation, social skills
Number of pages:	47
Language:	Swedish
Date of acceptance:	14.12 2022

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosiaaliala
Tunnistenumero:	8591, 8592
Tekijä:	Emilia Eskman & Josefina Sundman
Työn nimi:	Kokeilu kaksivuotisesta esiopetuksesta – henkilökunnan näkökulmasta
Työn ohjaaja (Arcada):	Eivor Söderström
Toimeksiantaja:	Kauniaisten kaupunki
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Opinnäytetyö on tilaustyö Kauniaisten Kaupungilta ja on osa <i>Nordiskt perspektiv</i> – projektia. Jotta opinnäytetyö saisi sosiaalipedagogisen näkökulman, käsittelee työ sosiaalisia taitoja sekä osallisuutta. Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää miten henkilökunta voi edistää viisivuotiaiden sosiaalisia taitoja sekä osallisuutta kokeilun puitteissa. Opinnäytetyön taustatutkimus sisältää: Mitä varhaiskasvatus on, mitä esikoulu on Suomessa, viisivuotiaan kehitys sekä lapsi aktiivisena toimijana kokeilussa. Opinnäytetyön aikaisempi tutkimus tarkastelee oppimisen edellytyksiä ja osallisuus ja inklusio esiopetuksessa. Tutkimuskysymykset opinnäytetyötä varten ovat seuraavanlaiset: <i>1. Miten henkilökunta voisi edistää viisivuotiaiden sosiaalisia taitoja? 2. Kuinka saada viisivuotias tuntemaan osallisuutta esiopetuksessa?</i> Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee sosiaalipedagogiikan työmenetelmiä, sosiaalisia taitoja että osallisuutta. Tutkimusmenetelmänä on käytetty haastatteluja ja analyysi pohjautuu kvalitatiiviseen sisältöanalyysiin. Tutkimus on rajattu ainoastaan ruotsinkielisiin yksikköihin, jotka sijaitsevat Helsingin seudun alueelle. Tutkimusta varten on haastateltu viittä henkilöä, jotka ovat mukana kokeilussa. Haastateltavina oli sekä. Tutkimuksen tulokset viittaavat pienryhmätoiminnan, leikin ja mahdollisuudesta vaikuttaa ryhmän toiminnan tärkeyteen. Tulokset näyttävät, että henkilökunnalla on erinäisiä menetelmiä, joiden avulla voivat edistää viisivuotiaan sosiaalisia taitoja sekä osallisuutta kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun puitteissa. Pienryhmätoiminnalla lapsilla on mahdollisuus oppia toisistaan ja yhdessä toistensa kanssa, joka edistää osallisuutta, että sosiaalisten taitojen kehitystä. On tärkeää, että viisivuotias saa edelleen leikkiä, ja opetus tapahtuukin suurilta osin leikin yhteydessä. Lapsiryhmän koolla on myös laaja merkitys lasten ystävyysuhteiden, että osallisuuden kehityksessä.</p>	
Avainsanat:	Varhaiskasvatus, esiopetus, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, osallisuus ja sosiaaliset taidot
Sivumäärä:	47
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	14.12 2022

INNEHÅLL

1	Inledning.....	6
2	Bakgrund.....	6
2.1	Småbarnspedagogik.....	7
2.2	Den nuvarande förskolan som utgångspunkt.....	9
2.3	Femåringens utveckling	10
2.4	Barnet som aktiv aktör inom försöket med tvåårig förskola	10
3	Tidigare forskning	12
3.1	Förutsättningar för lärande	12
3.2	Delaktighet och inklusion inom förskoleundervisning.....	13
4	Teoretisk referensram	14
4.1	Socialpedagogiskt arbetssätt	15
4.2	Sociala färdigheter.....	16
4.3	Delaktighet.....	17
5	Syfte och frågeställningar	19
6	Metod.....	19
6.1	Datainsamling.....	20
6.2	Urval	21
6.3	Metod för analys	21
6.4	Trovärdighet	22
6.5	Etiska överväganden	23
7	Resultat	23
7.1	Sociala färdigheter och dess utveckling genom lek	23
7.2	Blandad smågruppsverksamhet.....	24
7.3	Planerade av verksamheten.....	25
7.4	Delaktighet inom försöket med tvåårig förskola	26
8	Diskussion	27
8.1	Resultatdiskussion.....	27
8.2	Metoddiskussion.....	31
8.3	Avslutande diskussion och forskningsförslag.....	32
	Källor	33
	Bilagor	37
	Bilaga 1.....	37
	Bilaga 2.....	38
	Bilaga 3.....	40
	Bilaga 4.....	41
	Bilaga 5.....	43
	Bilaga 6.....	45
	Bilaga 7.....	46

1 INLEDNING

I Finland blev förskoleundervisningen obligatoriskt 2015, ändringen gjordes för att stärka barnens inlärningsförutsättningar och på så sätt öka jämlikheten. Ändringen uppmärksammar rätten till förskoleundervisning och stödåtgärder, vilka är viktiga med tanke på barnets inläring och utveckling. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2015) Regeringen beslöt för att genomföra ett försök, där barn födda 2016 och 2017 deltar två år i förskoleverksamheten, istället för ett år. Detta försök inleddes i augusti 2021 och fortsätter fram till 2024 och pågår i utvalda kommuner och förskolor. (Undervisnings- och kulturministeriet 2021)

Målsättningarna med den tvååriga förskolan är bland annat att stärka jämlikheten i utbildningen, stärka förskoleundervisningens kvalitet och genomslag, undersöka kontinuiteten mellan småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den inledande undervisningen samt klargöra familjernas serviceval. På så sätt får vi information om på vilket sätt den tvååriga förskolan påverkar barns förutsättningar för utveckling, lärande, samt deras sociala färdigheter och utveckling av en god självkänsla. (Undervisnings- och kulturministeriet 2021)

Försöket med den tvååriga förskolan är så ny, att ingen tidigare forskning om ämnet hittats. Vi kan endast jämföra med är den nuvarande förskoleundervisningen. Med detta arbete, anser vi att man kan få en inblick i hur personalen kan främja den nya åldersgruppens delaktighet, och sociala färdigheter.

2 BAKGRUND

I Sanna Marins regeringsprogram är ett av målen att höja utbildnings- och kompetensnivån på samtliga utbildningsnivåer och minska skillnaderna i inläringen och öka utbildningsmässiga jämlikheten. Metoder som valts är bland annat att öka antalet barn som deltar i småbarnspedagogiken och att utveckla förskoleundervisningen. (Riksdagen 2020) Försöket med den tvååriga förskolan inleddes i augusti 2021 och omfattar 105 kommuner. Försöket med den tvååriga förskolan får endast ordnas på verksamhetsställen, där barnen har möjlighet att delta i kompletterande småbarnspedagogik. (Undervisnings- och kulturministeriet 2021) Syftet med försöket är att stärka jämlikheten, utveckla kvaliteten och

genomslaget inom förskoleundervisningen, att samla information om hur tvåårig förskola påverkar barnens utveckling, lärande och sociala färdigheter. (Lag om ett försök med tvåårig förskoleundervisning 1046/2020)

Uppföljningsundersökningar inom försöket görs med jämna mellanrum. I uppföljningen deltar barn som är med i försöket och barn ur kontrollgrupper från andra daghem. Uppföljningen görs med en trygg vuxen på daghem och förskola, där barnets matematiska-, språkliga- och sociala färdigheter utvärderas. Utvärderingen sker genom att jämföra svaren och resultaten med barn som deltar i försöket och resultaten ur kontrollgrupperna. (Sibbo kommun, 2021)

All planering för verksamheten sker på ett sätt där barnen kan påverka förskoledagen som en individ och som en del av gemenskapen. Barnen ska också känna tillhörighet, bli inspirerade av verksamheten och lyckas lära sig nytt i en positiv atmosfär. Verksamheten för försöket utvecklas genom inklusionsprinciper: alla barn ska kunna delta i förskoleundervisningen, oberoende funktionsvariation, kulturell bakgrund eller behov av stöd. Ett aktivt och ansvarsfullt deltagande och påverkan utgör en grund för en demokratisk och hållbar framtid. Detta har som förutsättning att individen har förmågan och viljan att vara delaktig i verksamheten och litar på sina egna möjligheter att påverka. Förskoleverksamheten planeras, utförs och utvärderas tillsammans med barnen, personalen och vårdnadshavarna. Då barnen är med och påverkar lär de sig att begripa de gemensamma reglerna och förtroendets meningsfullhet. I förskolan är det meningen att fungera som en gemenskap, där barnen och personalen lär sig tillsammans och från varandra. I ett ”lärande gemenskap” ska det finnas utrymme för olika åsikter och känslor. Barnen och personalen ska uppmuntras för att modigt uttrycka och dela med sig sina tankar och pröva på nya och olika arbetssätt. (Utbildningsstyrelsen 2020, s. 20)

2.1 Småbarnspedagogik

För att förskoleverksamhet ska kunna diskuteras, måste vi först diskutera småbarnspedagogik. Småbarnspedagogiken bidrar till barnets bästa och är en målinriktad verksamhet som består av fostran, undervisning och vård. Enligt lagen om småbarnspedagogik, har varje barn rätt till småbarnspedagogik. Förskoleundervisningen är obligatorisk för varje barn. Småbarnspedagogiken är en del av utbildningssystemet i Finland, och är en

viktig del av barnets uppväxt. Vårdnadshavarna har det grundläggande ansvaret för barnens fostran, medan småbarnspedagogiken kompletterar och stöder hemmets uppdrag. (Lag om småbarnspedagogik 2/2018) Varje kommun har skyldighet att ordna småbarnspedagogik. Småbarnspedagogisk verksamhet kan ordnas genom daghemsverksamhet, öppen småbarnspedagogisk verksamhet eller som familjedagvård. Det är kommunens uppgift säkerställa att varje barn får småbarnspedagogik på sitt modersmål, svenska, finska eller samiska. Småbarnspedagogiken har en egen plan för verksamheten och kommuner som ordnar småbarnspedagogik ska ha en egen lokal plan för småbarnspedagogik och varje barn ska ha en egen plan. Vårdnadshavarna har möjlighet att delta i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten och det utgör grunden för ett bra samarbete mellan hemmet och småbarnspedagogiken. (Lag om småbarnspedagogik 2/2018)

I *Grunderna för planen för småbarnspedagogik (2018)* ska jämlikhet och likabehandling mellan barnen främjas och marginalisering ska förebyggas. Genom att stärka dessa stärks även delaktigheten och viljan att delta aktivt i samhället. En mångsidig pedagogisk verksamhet är centralt inom småbarnspedagogiken då det handlar om fostran, undervisning och vård. Undervisningen ska stöda men även utnyttja barnets nyfikenhet och intressen, styrkor och individuella behov bör tas i beaktan inom undervisningen. Personalen inom småbarnspedagogiken bör identifiera behov av stöd och ordna en målinriktad plan för att stöda barnet genom ett mångprofessionellt samarbete. Att identifiera stödbehov i ett tidigt skede främjar barnets utveckling, välbefinnande och lärandet. Dessa är även syftet med småbarnspedagogiken enligt lagen om småbarnspedagogik. Målsättningen är att barnet får en smidig övergång från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen och där efter till grundskolan. (Utbildningsstyrelsen 2018, s. 12)

Varje kommun har ansvar för anordna personal som uppfyller behörighetsvillkoren så att syftet med småbarnspedagogiken kan uppnås. (Lag om småbarnspedagogik 540/2018)

I *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* beskrivs småbarnspedagogiken som högklassig då personalen arbetar mångprofessionellt, där allas utbildning och kompetens, uppgifter, ansvarsområden och yrkesroll beaktas. (Utbildningsstyrelsen 2022, s. 18) Det mångprofessionella arbetsteamet ska ha arbetssätt som stöder barnets utveckling och lärande. Det är viktigt att personalen är medvetna om att deras handlingar och sättet de

kommunicerar på fungerar som modell för barnen. (Utbildningsstyrelsen 2018, s. 29) En tydlig, välplanerad och flexibel struktur i verksamheten främjar barnens välbefinnande. (Utbildningsstyrelsen 2020, s. 33) Läraren inom småbarnspedagogiken har huvudansvaret i planeringen, förverkligande och utvärderingen av verksamheten. Fastän lärarna har huvudansvaret för verksamheten, ska övrig personal också delta i planeringen samt förverkligandet. (Utbildningsstyrelsen 2020, s. 28)

2.2 Den nuvarande förskolan som utgångspunkt

Alla barn i Finland ska delta i förskoleundervisning, som ingår i läroplikten, i ett år innan grundskolan inleds. Förskolan är en del av småbarnspedagogiken och är ett viktigt skede i barnets liv. Barn som deltar i förskoleundervisning har enligt lagen för grundläggande utbildning rätt att varje dag i förskolan få undervisning enligt läroplanen. (Utbildningsstyrelsen 2016, s. 9) Förskolan är en målinriktad verksamhet som kan kompletteras med småbarnspedagogik. Målen för förskoleundervisningen definieras enligt grunderna för läroplanen och den lokala läroplanen. Målsättningen med förskoleundervisningen är att främja barnets förutsättningar för lärandet och förbereda barnet inför skolstarten. Förskoleundervisningen är fyra timmar i dagen, där matematik och miljö- och naturkunskap undervisas. (Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet 2021) I förskolan ska barnets fysiska, psykiska och sociala utveckling, utvecklingen av färdigheter och kunskaper stödjas. Barnets fantasi utvecklas med hjälp av musik och ramsor. Lek, spel och problemlösningsuppgifter ger barnen möjlighet att upptäcka nya saker och känslan av glädje. (Utbildningsstyrelsen 2018, s.18)

Förskoleundervisningen ska ge barnen möjlighet att delta och påverka. En aktivt och ansvarsfull delaktighet och påverkan bidrar för en hållbar framtid där barnen är delaktiga och kan påverka frågor som gäller deras liv. Då barnen får vara med och påverka, lär de sig samtidigt att respektera betydelsen av gemensamma regler, förtroende och överenskommelser. Genom ett respektfullt bemötande och möjligheten att vara med andra barn och vuxna förstärks barnens förmåga att delta och påverka. (Sibbo kommuns läroplan för förskoleundervisningen 2016 s. 15)

Förskolans värdegrund omfattar bland annat att varje barn är värdefullt och unikt, barn har rätt att bli sedd och hörd, barnen har rätt att lära sig från lek, barn har rätt till god

undervisning och möjligheter att uttrycka sig och sina tankar och hur känslor och konflikter hanteras. (Sibbo kommun, 2020) Värdegrunden förverkligas genom att bland annat ha barngruppen indelade i flexibla smågrupper, barnens tankar och idéer tas i beaktande när verksamheten planeras, personalen har möjlighet att delta i fortbildningar samt ta tillvara av barnens kreativitet och upprätthålla den naturliga nyfikenheten. (Sibbo kommuns arbetsplan för förskoleundervisningen 2020–2021)

2.3 Femåringens utveckling

Mycket sker i utvecklingen hos femåringarna. Balansen blir alltmer stabil, musklerna blir starkare och barnet klarar av att cykla och simma. Det är vanligt att småbarn använder en viss hand när de ritar, kastar eller tar i föremål och i femårsåldern kommer det tydligt fram vilken hand som är mer dominant. (Hwang & Nilsson 2019, s. 211–212) Språket utvecklas med åldern och en femåring kan grunderna för grammatiken, förstår ordlekar och gåtor, förstår skämt och intresset för att börja skriva ökar, vilket utvecklar barnens sociala färdigheter. (Hwang & Nilsson 2019, s. 227)

Lekar och även lekens regler blir alltmer avancerade. Rollekar, där man låtsas vara exempelvis något djur eller en person i sin omgivning, blir mer centrala i denna ålder. Genom rollek lär sig barnen att samarbeta med andra barn – man följer de regler som man tillsammans kommit överens om. (Hwang & Nilsson 2019 s. 243–244) Rörelserna blir mer naturliga och en femåring kan studsa med en boll, hoppa hopprep, cykla och simma. Finmotoriken förbättras under förskoleåldern då barn lär sig att klä på sig själv, knyta skosnören, använda sig av redskap så som bestick, sax och penna men även vissa musikinstrument och lär sig att skriva bokstäver. Det är viktigt att barnen får positiv feedback, då stärks motivationen till att lära sig. (Hwang & Nilsson 2019, s.211–213)

2.4 Barnet som aktiv aktör inom försöket med tvåårig förskola

Barn anses inte längre vara en passiv mottagare, utan anses som en aktör i det egna livet. Omgivningen formar barnen och personerna till ett samspel. Delaktigheten stärks då barnen har möjlighet i ett tidigt skede göra egna bedömningar och egna val. (Tjersland et al. 2017, s. 97)

I grunderna för läroplanen för försöket inom tvåårig förskola står det att den nya tvååriga förskolan ska utveckla nya verksamhetsätt för lärandet för två åldersklasser. En gemenskap där möjligheter att utmana sig själv och utnyttja sina styrkor bildas. Gemenskapen ska uppmuntra barnen till att försöka och anstränga sig, men också att göra misstag är acceptabelt. Delaktigheten stärks genom att barnet blir sedd och genom delaktigheten utvecklas en förståelse för ansvar, rättigheter och gemenskap. (Utbildningsstyrelsen, s. 19, 2020) Det är viktigt att planeringen sker utifrån barnens intressen. (Utbildningsstyrelsen 2020 s. 34) Den pedagogiska verksamheten har centrala målsättningar och innehåll, och de delas in i fem olika lärområden: Språkens rika värld, mina många uttrycksformer, jag och vår gemenskap, jag utforskar min omgivning och jag växer, rör på mig och utvecklas. *Språkens rika värld* innebär utvecklingen av barnets språkliga kunskaper och färdigheter. Då de språkliga färdigheterna utvecklas, får barnet nya möjligheter att delta, påverka och fungera som en aktiv aktör. *Mina många uttrycksformer* innebär att den musikaliska, verbala, visuella och kroppsliga uttrycksförmågan stöds genom en målinriktad verksamhet. Välbefinnandet och utvecklingen stöds genom att öva att uttrycka sig och barnen uppmuntras att berätta om sina idéer och intressen. Barnets sociala färdigheter främjas och utveckling för en positiv självbild och förmåga att förstå sin omvärld sker. (Utbildningsstyrelsen s, 34, 2020) *Jag och vår gemenskap* handlar om omgivningen utöver hemmet och daghemmet. Barnet utvecklar sin förståelse av mångfald genom att besöka bibliotek eller gäster och bildkonst och lek. *Jag utforskar min omgivning* betyder att utforska naturen och omfattar miljöfostran samt utvecklingen av matematiska tänkandet. Det matematiska tänkandet utvecklas genom uppgifter, till exempel genom att jämföra, klassificera saker och ting samt lära sig matematiska begrepp genom lek och spel. *Jag växer, rör på mig och utvecklas* handlar om den fysiska aktiviteten, matfostran, hälsan och välbefinnande. Det uppnås exempelvis genom att ha utevistelse varje dag och hälsa och välbefinnande stöds även genom att bekanta sig med regler. Barnet lär sig vikten av att röra på sig, bekanta sig med hälsosam kost samt om trygghet som bidrar till en sund relation till hälsa och välbefinnande. Barnen ska få möjlighet genom undervisningen att utveckla sina motoriska samt sociala färdigheter. (Utbildningsstyrelsen, s. 34–44, 2020)

3 TIDIGARE FORSKNING

I detta kapitel presenteras tidigare forskningen inför lärdomsprovet. Databaser som använts för att hitta vetenskapliga artiklar var EBSCO, Pedagogisk forskning i Sverige och Google Scholar.

För att avgränsa artiklarna sattes vissa kriterier och dessa var att artiklarna fick vara högst tio år gamla, de var vetenskapligt granskade och artiklarna skulle vara tillgängliga i full text. Ett undantag finns för artikeln som är publicerad 2003, vi anser att artikelns innehåll fortfarande är relevant. Sökorden i databasen EBSCO var: preschool education OR early childhood education AND nordic countries OR finland OR sweden OR denmark OR norway OR Iceland. Sökorden i portalen Pedagogisk forskning i Sverige var: förskoleklass, förskola och tvåårig förskola. I Google Scholar användes sökorden: Förskoleundervisning i Finland och Förskola i Finland, Förskoleundervisning ”förskola” magisteravhandling, Delaktighet i förskola. Sveriges förskola motsvarar det finländska daghemmet, och av den orsak används begreppet *förskoleundervisning*, vid referering till svensk forskning om förskoleundervisning.

3.1 Förutsättningar för lärande

Enligt Alatalo (2017), är trygghet och glädje förutsättningar för barnets skolstart. Forskning tyder på att det finns positiva effekter då relationen mellan en pedagog och ett barn, är positiv. Detta uppmuntrar barnet att utveckla sociala färdigheter. Då barnet utvecklar sina sociala färdigheter, vill också andra barn umgås och leka med dem, vilket erbjuder barnet social träning (Silwer 2017). Barn ska ha möjlighet att utveckla sina sociala- och språkliga färdigheter. Forskning visar, att det finns ett positivt samband mellan ett starkt ordförråd och språkliga färdigheter, och dessa stärker bland annat barnets sociala färdigheter (Jenkins et al. 2017).

Lekens betydelse inom förskoleundervisningen är verksamhetens grundpelare. Varje barn har rätt till lek och lärarna inom förskoleundervisningen konstaterar att ett viktigt redskap vid inläringstillfällen är att barnen får lära sig i lek och med lek (Sundqvist 2017). Alatalo (2017) påpekar att den pedagogiska verksamheten bör innehålla både barninitierad frilek samt pedagogledd lek. Pedagogledd lek är då pedagogen är med i leken för att kunna utvidga samt utmana barnens tänkande.

Förutsättningar för barnens inläring är att de har intresse och vilja för att lära sig. Barnen behöver även ha utvecklat impuls kontroll och förmågan att kunna rikta sin uppmärksamhet för att lärandet ska vara möjligt. Förskolebarnen lär sig av varandra, genom att lyssna på varandra, genom att observera sin miljö och genom deras vuxna människorelationer. (Sundqvist 2020) Barnen ska också ha möjlighet att utvecklas efter deras förmåga samt nyfikenhetsgrad. Pedagogerna ansåg sig inte undervisa förskoleklassen, utan ansåg att skolan har ansvaret för lärandet. (Alatalo 2017)

Barngrupperna bör vara formade så att barnen har tillräckligt med kamrater i gruppen för att ha möjlighet att lära från varandra och tillsammans. Lärarna konstaterar att då mängden barn ökar i grupperna, minskar barnens delaktighet och möjlighet att påverka. Enligt lärarna är det viktigt att dela in barnen i mindre grupper, om barngrupperna är för stora. I mindre grupper kan de gå djupare in på innehållet och säkra att barnen blir hörda och sedda. Lärarna lyfter också fram vikten av att arbeta med barnens kognitiva, sociala och emotionella kompetens som en helhet, eftersom det är avgörande för barnens individuella och gemensamma lärande. (Williams et al.2 2019)

3.2 Delaktighet och inklusion inom förskoleundervisning

Enligt Samuelsson (et al. 2003) är pedagogik som handlar om delaktighet förmågan att kunna fånga barnens intressen. Att enbart intervjua och lyssna på barnen gör dem inte delaktiga ur ett pedagogiskt perspektiv. Personalen anser ur ett inkluderingsperspektiv att frilek och kommunikation är viktigt, istället för att själv fungera som rollmodeller. Barnen har förmåga att kommunicera på ett inkluderande sätt. De klarar av att skapa situationer där bland annat barn med funktionsvariation blir inkluderade. Ifall personalen hade fungerat som rollmodeller, hade de visat hur man lyssnar på varandra. Karlsudd (2021) visar i sin forskning att barn kan kommunicera och inkludera barn med funktionsvariation. Respondenterna i forskningen konstaterar att förskolan är ett verksamhetsställe där känslan av tillhörighet i kamratgrupperna byggs upp till exempel genom att diskutera barnens känslor. Samtliga respondenter konstaterar att exklusion sällan framkommer i barngrupperna, men då det sker, handlar det om språket och sociala statuset. Detta tydliggör att språk och kommunikation är förutsättningar för inklusion.

Viktigaste målsättningen i svenska förskolor är att barnen blir accepterade och att alla barn inkluderas i kamratgrupperna.

Pedagogen bör ha kunskap och förmåga att lyssna på barn, för att kunna förstå och tolka barnens perspektiv. Barnen blir delaktiga i pedagogiska- och beslutsprocesser då de blir sedda och hörda. Barnens delaktighet är en förutsättning för ett utvecklingspedagogiskt förhållningssätt, vilket betyder att variationerna av barnens förmåga att förstå saker används som ett pedagogiskt innehåll. (Samuelsson et al. 2003) Enligt Karlsudd (2021) är det viktigt att skapa förståelse för olikheter bland barnen genom diskussion om känslor och mångfald. Med mångfald i denna mening menas barn med olika sociala- och kulturella bakgrunder, religion, språk, kön och funktionsvariation.

Informanter som deltog i Karlsudds forskning (2021) konstaterade, att om barngrupperna var stora, var det svårare att inkludera. Detta beror på att det inte finns tillräckligt med personal i förskolorna för att kunna förutse att målsättningen om att alla barn ska känna sig inkluderade och tillhöriga i kamratgrupperna uppnås. Samuelsson (et al. 2003) är det svårt att arbeta barncentrerat då barngruppen är stor. Storleken på barngrupperna har också en stor inverkan på kommunikationen och interaktionen i grupperna. Då det finns ett färre antal barn i en grupp, beskriver förskolelärarna att de hinner lyssna på hur barnen talar sinsemellan, hur de ställer frågor samt hur lärarna ställer frågor till barnen. Mindre barngrupper bidrar till att alla barn blir hörda. (Williams et al. 2019)

Tidigare forskningen visar att barngruppernas storlek har en stor betydelse för delaktighets- och inklusionsperspektivet. Lekens betydelse för barnens välbefinnande samt personalens bemötande är också viktigt med tanke på barnens utveckling av sociala färdigheter.

4 TEORETISK REFERENSRAM

I detta kapitel presenteras den teoretiska referensramen för vårt lärdomsprov. Socialpedagogiskt förhållningssätt, sociala färdigheter och delaktighet är de centrala teorierna som lyfts fram.

4.1 Socialpedagogiskt arbetssätt

För att kunna diskutera socialpedagogiskt arbetssätt, måste vi förstå vad socialpedagogik är. Socialpedagogiken anses ha två grunduppgifter: att stöda varje individs sociala uppfostran i det egna uppväxtmiljöerna och samhället, och bemöta sociala problem genom uppfostringsmetoder. Syftet är att förebygga, lindra eller reparera sociala problem. Det socialpedagogiska arbetssättet grundar sig på bemötandet och dialogen och syftet är stöda delaktigheten och aktörskapet. Detta är en praktisk, teoretisk och holistisk arbetsmetod, eftersom den beaktar individens, gemenskapens och samhällets nivåer i arbetet. (Raatikainen et al. 2020, s.101) I arbetet med småbarnspedagogik, ger socialpedagogiken en grund för att skapa en relation mellan barnet och pedagogen. Relationen ska implementera principer för bemötande, men också principer för att växa upp som en medlem av samhället. Att möjliggöra och stöda barnens delaktighet och aktörskap som individer och som en del av en gemenskap är viktigt. (Nivala & Rynnänen 2019, s. 199–201)

De grundläggande utgångspunkterna inom socialpedagogiken är bland annat: Individen behöver sociala relationer för ett kvalitativt bra liv, alla individer har resurser för att ändra sin livssituation och att stöda individer som blivit utanför samhällets grupper eller som befinner sig i en socialt utsatt situation. Att utgå från klientens kunskaps- och kompetensnivå, göra klienten delaktig och låta klienten bestämma själv, förhindra att klienten faller utanför samhällsgemenskapen, stimulera klienten till sociala aktiviteter och arbeta motiverande är kännetecknande arbetssätt inom socialpedagogiken. Att arbeta motiverande innebär att skapa förutsättningar åt klienten, så att hen kan använda och utveckla sina personliga resurser. Grunderna för socialpedagogiskt arbete utmärks bland annat av att skapa tillit och trygghet med klienten, respektera klienten, skapa motivation så att klienten har vilja att förändra sin egen livssituation, klientens delaktighet om beslut som berör hen, klientens resurser är det som ska styra arbetet samt se till att klienten inte hamnar utanför samhällsgemenskapen. (Johansson & Skärgren 2014 s. 15, 17, 193)

Socialpedagogiken använder sig av begreppet gemenskap för att beskriva individens upplevelse av att vara en del av samhället eller av en mindre grupp, som till exempel barngrupp i daghemmet. Socialpedagogiken strävar efter att individen alltid kan utvecklas, och utvecklingen sker tillsammans med andra i olika gemenskaper. (Johansson & Skärgren 2014, s.23)

4.2 Sociala färdigheter

Flera forskare anser att sociala färdigheter och social kompetens är två olika saker. Social kompetens är ett ”övre koncept” och sociala färdigheter är en så kallad ”underavdelning”, vilket betyder att social kompetens förutsätter också andra färdigheter än de sociala. I psykologisk litteratur har det forskats på olika inriktningar och synvinklar på sociala färdigheter, och hur de granskas. Enligt den litteraturen, kan den sociala kompetensens komponenter delas in i fem olika kategorier. Den första komponenten kallas till *Sociala färdighetens perspektiv*, och den markerar själva beteendet och dess inläring. Den andra komponenten kallas *Sociokognitiva färdigheter eller processering av social information*. Den fokuserar på de kognitiva processer som styr individens beteende. Förväntningar som styr sociala informationens behandling, samt jag-bilden, hör hemma i denna komponent. Tredje komponenten kallas *Emotion och dess reglering*, fokuset ligger i hur individen hanterar den sociala informationen. Den fjärde komponenten, *motivation*, innefattar vad det är som barnet strävar efter, vad som är viktigt för hen då hen är med jämnåriga? Den femte komponenten kallas Salmivalli *kontextualitet*. Fokuset är i faktorer som påverkar gruppens växelverkan, och på basen av tolkningen som barnet gjort utifrån växelverkan, påverkar det barnets beteende och hans position i gruppen. Kontextuella perspektivet försöker förstå hur olika omgivningar begränsar eller förhindrar barnets förmåga att ta i bruk sina sociala färdigheter, eller varför en socialt begåvad inte är accepterad av andra barn. Dessa ovannämnda komponenter, beskriver beteende, kognition, emotion, motivation och kontextualiserat, vilka är viktiga då vi vill förstå social växelverkan. (Salmivalli 2005, s. 71–73)

Sociala färdigheter, som alla andra färdigheter, anses vara inlärd. En individ som är socialt begåvad kan anpassa sitt beteende till olika sammanhang, vilket optimerar social förstärkning. Sociala färdigheter är bundna till växelverkan där ömsesidighet är avgörande. Beteendet hos en socialt begåvad individ leder till positiva och sociala konsekvenser - att komma med i leken. (Salmivalli 2005, s. 79)

Vänskapsrelationer är speciella relationer, där viktigaste egenskaperna är bland annat ömsesidiga positiva känslor och växelverkan. Vänner är ett viktigt redskap för att anskaffa information om sig själv, andra och världen. Vänskapsförhållanden är förutsättningen för de senare människorelationerna. Individen lär sig om närhet, tillit och andra saker som

behövs i senare relationer. Vänskapsrelationerna har också olika funktioner och betydelsen beroende på åldern. Barn under skolåldern har tyngdpunkten på trevliga lekar och lekens betydelse. Någon som vill göra samma saker anses av samtliga barn som en god vän. I denna ålder lär sig barnen om känsloreglering, att vänta på sin egen tur samt att dela med sig, till exempel barnet kan inte själv ha leksaken hela tiden, utan måste kunna dela med sig. (Salmivalli 2005, s.35–37)

Att vara socialt begåvad innebär inte att bete sig på ett visst sätt, utan betyder förmågan att kunna reglera sina handlingar beroende på situationen. För att individen ska kunna agera på ett socialt kompetent sätt i någon miljö, måste individen känna igen regler för beteendet i denna miljö. Till exempel för att komma med i en kamratgrupp krävs ett annat beteende beroende på kamratgruppen. Att vara socialt begåvad förutsätter förmågan att göra rätt slags observationer av andras känslor, tankar och avsikter, och förmågan att kunna förutse det egna beteendets sociala konsekvenser. (Salmivalli 2005, s. 85)

4.3 Delaktighet

Delaktighet är relationen mellan människan och gemenskapen. Delaktighet uppnås, då människan är en del av gemenskapen, känner sig delaktig och fungerar som en del av gemenskapen. Från ett socialpedagogiskt förhållningssätt grundar sig delaktigheten på meningsfulla sociala relationer som sedan utvecklas till känslan av att höra med i gemenskapen. För att delaktigheten ska kunna utvecklas, är det viktigt att människan har möjlighet att påverka gemenskapens verksamhet. För att påverkandet ska vara möjligt måste maktfördelningen fördela sig på ett sätt där människan har möjlighet att påverka. (Nivala & Ryyänen 2019, s. 94)

I *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* (2018) beskrivs delaktigheten som en viktigt grund inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Personalen, vårdnadshavarna och barnens synpunkter och åsikter bör värdesättas. Detta bidrar till arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet. Vårdnadshavarna har möjlighet att delta i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten. Den småbarnspedagogiska verksamheten ska främja delaktighet, jämställdhet och likabehandling i all verksamhet. Detta förutsätter att personalen medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet. (Utbildningsstyrelsen 2018 s.78)

Det socialpedagogiska delaktighetsförståelsens utgångspunkt är en relation. Relationen handlar om att höra *till* någonstans och det är inte en enskild egenskap eller åtgärd. Delaktighet är något som sker i samverkan mellan individen och gemenskapen. Delaktigheten kan klassificeras genom tre dimensioner: Individen är delaktig då hen är del av gemenskapen, fungerar som en del av gemenskapen och känner att hen är en del av gemenskapen. För att delaktigheten ska kunna förverkligas, förutsätts dessa tre dimensioner. Delaktighet handlar också om att andra i gemenskapen accepterar individen och att individen själv vill vara en del av gemenskapen. (Nivala & Ryyänänen 2013, s. 26–27)

Delaktighet sker oftast i en gemenskap, men den har också en samhällelig dimension: Delaktighet inom små gemenskaper ger förutsättningar till samhällelig delaktighet. Delaktighet är alltså inte bara relationen mellan individen och gemenskapen, utan också relationen mellan individen och samhället. Delaktigheten som en social relation innebär anknytningen till olika gemenskaper, till exempel familj, skol- och arbetsgemenskap. Genom dessa samhälleliga verksamhetssystem möjliggörs tillfredsställande av individens behov, livskvalitet, livskompetens och självförverkligandet som en del av samhället, alltså färdigheter för att leva och fungera tillsammans med de andra medlemmarna i samhället. Delaktighet är något en individ växer till. Det socialpedagogiska delaktighetsbegreppet understryker speciellt två synpunkter; Delaktighetens relation och dess väsentliga koppling till tillväxt och uppfostran. Delaktighet sker inte automatiskt, och delaktighet är inte en egenskap som en individ eller en gemenskap har, utan delaktighet är något som utvecklas i relation. (Nivala & Ryyänänen 2013 s. 28 & 30)

Grunderna för läroplanen för försöket med tvåårig förskoleundervisning (2021) konstaterar att förskoleverksamheten ska stödja samarbetet, gemensamma ansvaret och delaktighet. Barnen utvecklar förståelse för gemenskap, rättigheter, ansvar och konsekvenser av val genom delaktighet. Personalens uppgift är att garantera att alla barn får uttrycka sina åsikter och behov och barnens idéer och initiativ ska beaktas i verksamheten. Barnen ska få erfarenheter av att fatta beslut som berör förskolegruppen. Barnen ska också ha möjlighet att delta i planeringen av verksamheten och valet av arbetssätt. Detta stöder utvecklingen av förmågan att ta initiativ och ansvar och främjar barnets delaktighet i vardagen. (Utbildningsstyrelsen 2021, s. 30, 39)

5 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med vårt lärdomsprov är att redogöra hur personalen kan främja femåringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med den tvååriga förskolan. För att arbetet ska bli socialpedagogiskt, är tyngdvikten på sociala färdigheter och delaktighet. Dessa är även målsättningar i läroplanen för försöket med den tvååriga förskolan.

Försöket är nytt och personalens upplevelser blir ytterst värdefulla då de arbetar med försöket. Fokuset är att synliggöra personalens erfarenheter och arbetssätt med försöket med den tvååriga förskolan. Våra frågeställningar lyder således;

1. Hur kan personalen gynna femåringarnas sociala färdigheter?
2. Hur får man en femåring att känna sig delaktig i förskoleverksamheten?

6 METOD

Detta kapitel presenterar vårt metodval och etiska överväganden gällande lärdomsprovet. Vi har valt att genomföra en kvalitativ forskning och vår undersökningsmetod var intervju.

Det finns för- och nackdelar med att samla in kvalitativa data. Fördelarna är att metoden är öppen, det vill säga att forskaren kan själv på förhand bestämma vad som eftersökes. Kvalitativa ansatser framför den ”riktiga” förståelsen av en situation eller ett fenomen – det är informanterna som i hög grad definierar vad den ”korrekta” förståelsen är. Nackdelar är att metoden är tids- och resurskrävande. Intervjuer tar ofta lång tid och ifall inte tillräckliga resurser finns, får man nöja sig med ett fåtal informanter. Generaliseringsproblem framkommer också. Då det bara finns ett fåtal informanter leder det till problem med representiviteten hos de som intervjuas – är dessa få informanter representativa för andra än sig själva? Kvalitativ data är också ofta komplext, vilket betyder att datan är svår att tolka på grund av dess nyansrikedom. (Jacobsen 2017, s. 86–87)

Andelen informanter blir färre då vi utförde intervjuerna, men vi anser inte detta som ett problem eftersom personalens personliga uppfattningar var i fokus i detta arbete. En kvalitativ forskning och dess öppna och flexibla metoder lämpar sig bäst, då ny eller djupare förståelse ska utvecklas. (Jacobsen 2012, s. 26) Att ha intervju som metod är tidskrävande,

förberedelsen inför intervjuerna tar tid i och med att frågorna ska vara väl uttänkta och välformulerade, och en provintervju är till nytta. (Bell 2016, s. 189)

6.1 Datainsamling

Datainsamlingsmetoden för vårt lärdomsprov var intervju. För att inte förlora värdefull information, har intervjuerna bandats in. Att banda in intervjuerna ger möjlighet till en noggrann genomgång av insamlade materialet för att sedan kunna bearbeta och analysera materialet. Informanterna har rätt att veta vad inspelningen används för, vilka som har tillgång till det och hur länge materialet bevaras. Det är viktigt att innan intervjun be informanten om tillåtelse för att få spela in hela intervjun. (Bell 2016 s.196–197) Inspelningen av intervjuerna innebär att fokuset befinner sig på informanterna och inte anteckningarna. Ifall man enbart använder sig av anteckningar, uppstår risken av ”trasiga telefonen”, alltså att intervjuaren tolkar vad informanten berättat, snarare för vad informanten sagt. (Alvehus 2013 s. 85)

Förfrågan om deltagandet till intervjuerna skickades till verksamhetsställets föreståndare, och intervjuerna inleddes i oktober 2022.

En tydlig arbetsfördelning gjordes inför intervjuerna: Då ena intervjuade, antecknade den andra under tiden. Detta möjliggjorde att intervjuaren kunde enbart fokusera på informanten. En semistrukturerad intervju har följts vilket betyder att vi följt ett frågeformulär, som vi skapat innan intervjuerna. Formuläret bör innehålla en del öppna frågor och teman som intervjun centrerar sig kring, informanten har då möjlighet att påverka innehållet av intervjun. Intervjuaren bör vara lyhörd för att arbeta med följdfrågor. Det är viktigt att ha följdfrågor, eftersom det uppmuntrar informanten att fortsätta diskutera om ämnet och fördjupa sig i det som sades innan. En lyckad intervju förutsätter att samtalet inte utvecklas till ett förhör eller prov för informantens kunnande. Det är önskvärt att ha ett begränsat antal frågor inför intervjun, för att minska risken av att enbart få svar på frågeställningar men även informantens upplevelse. För att kunna förklara oklarheter eller fördjupa sig i temat, bör intervjuaren aktivt lyssna och aktivt följa med intervjun. (Alvehus 2013 s. 82–84)

6.2 Urval

Detta lärdomsprov var ett beställningsarbete av Grankulla stad, vilket går under projektet *nordiskt perspektiv*. För att få en djupare inblick på försöket med den tvååriga förskolan, har verksamhetsställen inom Storhelsingfors inkluderats. Vår uppdragsgivare Annika Hiitola, chefen för småbarnspedagogik i Grankulla har godkänt detta.

Vi har valt att begränsa enheterna till endast svenskspråkiga daghem och förskolor som är med i försöket. För att respektera anonymiteten av informanterna, kommer vi inte att namnge verksamhetsställena. Alla tre verksamhetsställen befinner sig inom Storhelsingfors och vi har blivit beviljade forskningslov till de orter vi valt att inkludera. Vi var i kontakt med föreståndarna för verksamhetsställena, och därifrån tog vi kontakt med personalen. Alla informanter som deltog i undersökningen arbetade på ett verksamhetsställe som är med i försöket.

Detta var en kvalitativ studie och det innebar att det finns färre informanter jämfört med en kvantitativ studie. Det är viktigare att ha färre informanter med olika erfarenheter än att ha många med samma erfarenheter. (Henrikson 2017 s. 115)

6.3 Metod för analys

I detta lärdomsprov har en kvalitativ innehållsanalys använts. Efter intervjun reflekterade vi kring intervjutillfället, om intervjun gick bra eller dåligt och hur informanten betett sig under intervjun. Efter att ha reflekterat över situationen renskrevs rådata, det vill säga det material som samlats in under intervjun (Jacobsen 2017, s.131).

Eftersom intervjuerna spelades in, har vi transkriberat materialet. Transkribering betyder att ljudinspelningen renskrivs, alltså vi överför talet till skrift. Trots att detta är en tidskrävande och jobbig fas i arbetet är det nödvändigt inför analysen av materialet. Transkriberingen möjliggör hoppa fram och tillbaka i ett samtal (Jacobsen 2017, s.132). Efter insamlat material kategoriserades det, vilket innebar att bryta upp det centrala i mindre teman. Data som liknar eller berör samma sak, samlas då i en grupp som kallas för *kategori*, då splittrar man data i mindre grupper, som också kallas ”öppen kodning”. Denna typ av kodning utgör en förenkling av komplicerande, detaljerade och fylliga data. Dokumenten,

observationerna och intervjuerna ska vara utgångspunkten för kategorierna. Då man använt sig av en intervjuguide har man redan på förhand bildat vissa kategorier, och frågorna som ställs är ofta inriktade på specifika teman (Jacobsen 2017, s.136)

Intervjuerna transkriberades på ett skilt dokument. Arbetsfördelningen fördelade sig så, att den av oss som antecknat under intervjun, transkriberade också intervjun. Vi båda har varit med i transkriberingsprocessen, och processen tog mera tid än förväntat. Efter att intervjuerna transkriberats, läste vi noggrant igenom materialet. Då vi använt oss av en intervjuguide, hade vi redan tre huvudkategorier från början, och dessa var: *Sociala färdigheter*, *gruppstorlek* och *delaktighet*. Då informanterna besvarade specifika frågor som till exempel: *Hurdana arbetssätt använder ni för att förstärka delaktighet?* kunde svaren direkt kopplats till kategorier. Alla svar på de specifika frågorna och andra viktiga delarna (sammanhang, ord, meningar) flyttades ytterligare till ett skilt dokument. Delarna tematiserades genom färgmarkering. Eftersom vi redan hade tre kategorier från början, fastslog vi färger åt dem. Kategorin om sociala färdigheter markerades med lila, medan kategorin om delaktighet markerades med gult. Då svaren på specifika frågorna kategoriserats, började vi tematisera de andra delarna. Delarna som hade innehåll om till exempel känslor, turtagning och samarbete markerades med lila, eftersom innehållet motsvarade innehållet under kategorin sociala färdigheter. Detta upprepades, och till slut var alla viktiga delarna i egna kategorier.

6.4 Trovärdighet

Innan intervjuerna inletts, har intervjuguiden studerats noggrant. Provintervjuer har också gjorts, för att bedöma tidsramen och om personerna vi utförde provintervjuerna på förstod samtliga frågor. Under de verkliga intervjusituationerna var båda närvarande och hade en tydlig arbetsfördelning.

Materialet och resultatet bör presenteras på ett korrekt sätt, vi kommer inte förfalska data eller resultat. Vi undviker att argumentera för ett resultat som tagits bort av dess ursprungliga sammanhang. Eftersom intervjuerna kommer att innefatta få informanter, kommer data som kan bidra till identifikation av enskilda informanter, till exempel ålder och kön elimineras. (Jacobsen 2017, s. 37–38)

6.5 Etiska överväganden

Då en kvalitativ forskning görs, är det viktigt att beakta etiska aspekter. Ansökan om forskningstillstånd söktes till kommunerna som inkluderats i forskningen. Efter att vi blivit beviljad forskningstillstånd, kontaktade vi verksamhetsställets föreståndare per e-post. Ett samtyckesformulär skickades till alla informanter (se bilaga 3). En god vetenskaplig praxis enligt Arcadas riktlinjer följs i detta lärdomsprov. Riktlinjerna bygger på Forskningsetiska delegationens direktiv. Det innebär att vi noggrant väljer ut källorna i arbetet, och undviker all form av plagiat samt förfalskning av data. (Arcada 2022)

Skapandet av intervjuguiden innebar att undvika känsliga teman, så att intervjufrågorna inte var kränkande. Utöver detta har informanterna behandlats på ett respektfullt och jämlikt sätt. Informanterna har också fått ett informationsbrev (se bilaga 2) för att kunna bekanta sig med forskningen och dess syfte i god tid innan intervjuerna. Informanterna kommer även förbli anonyma. Allt material som samlats in har bevarats elektroniskt, och kommer att raderas då lärdomsprovet blivit godkänt. Ingen utomstående har tillgång till materialet. (Arcada 2022) Vi har även tystnadsplikt, vilket uppnås genom att forskningsdata avidentifieras och behandlas konfidentiellt. (Henricson 2017, s. 434)

7 RESULTAT

I detta kapitel presenterar vi resultaten som har analyserats enligt Jacobsens (2017) principer från våra intervjuer med barnskötare, lärare inom småbarnspedagogik och socialpedagoger (nuvarande socionomer). Vi har även valt att inkludera direkta citat från intervjuerna för att ge ett tydligare perspektiv av resultaten.

7.1 Sociala färdigheter och dess utveckling genom lek

Informanterna beskriver att de hinner bekanta sig med barnens styrkor och svagheter före skolstarten, vilket betyder att de hinner arbeta med utmaningar innan övergången till grundskolan.

“Nu har man två år tid på att lära känna varann, det blir en mjuklandning till skolövergången”

Personalen använder i verksamheten varierande material om känslor och samarbete. Informanterna arbetar med specifika teman tillsammans med barnen och dessa teman kan handla om turtagning, språkförståelse, rollek och språklek. Informanterna berättar att de ständigt arbetar med barnens sociala färdigheter under dagen, sådana situationer är till exempel förflyttningar och att vänta på sin tur.

Alla informanter var överens om att leken har en viktig betydelse med tanke på utvecklingen av sociala färdigheter. Flera informanter upplyser lekens betydelse i verksamheten, och detta framkommer också i läroplanen för försöket med den tvååriga förskolan. Barnen lär sig genom leken att ta hänsyn till varandra och lär sig samarbeta. En informant konstaterade också att leken är viktigt för femåringarna, då de kommer från daghemmet till förskolan. Hen menar att barnen ska också kunna lära sig via leken. Leken ska inte heller vara alltför vuxenstyrd, en vuxen kan bra vara med i leken för att visa modell och verktyg om konflikter uppstår.

7.2 Blandad smågruppsverksamhet

Informanterna upplyste gruppstorlekens betydelse med tanke på kamratförhållande. I en stor barngrupp finns det flera möjligheter för kamratrelationer. Risken att hamna utanför är mindre, ifall barngruppen är stor enligt informanterna. En liten barngrupp ökar risken för att bli utanför om barnet inte hör till ”kärngruppen”, då finns det inte heller lika många kamrater att vända sig till. En stor barngrupp har dock sina utmaningar: Barnen väljer ofta samma lekkamrater, och då är det svårt att lära känna de andra barnen i gruppen. Konfliktsituationer är också mer sannolika då barngruppen är stor, speciellt om det inte finns tillräckligt med personal. Alla informanter ansåg att en optimal barngrupp där de känner att de kan främja delaktighet och sociala färdigheter, varierar mellan fem och tio barn per vuxen. Antalet varierar, eftersom på vissa verksamhetsställen fanns det barn som hade behov av särskilt stöd.

Alla informanter var eniga om vikten med smågruppsverksamhet. Denna kategori innefattar både blandade grupper och åldersenliga grupper. Informanterna menar att barnen stöder och får stöd av varandra i en mindre grupp. På två verksamhetsställen lyfte informanterna tyngdvikten av åldersenliga grupper, då barnen ska lära sig om matematik eller

språkkunskaper. Femåringarna har undervisning på sin nivå, medan sexåringarna har undervisning på en aning högre nivå. Vissa av barnen är ännu fyra år då de börjar inom försöket och detta är något man måste ha i åtanke, för att inte skapa för stora krav för dem. En informant lyfte också fram vikten av att inte mata femåringarna med mycket pappersuppgifter, utan låta övergången från daghemsvärlden till förskolan ske så småningom. Barnen får vara med och påverka verksamheten genom att berätta sin åsikt. På ett av verksamhetsställena utvärderar sin verksamhet tillsammans med barnen. På så sätt får de vara med och påverka vardagen och verksamheten på förskolan. Även delaktigheten stärks och stöds genom smågruppsverksamheten.

Genom blandade grupper, menade informanterna att barnen lär sig av varandra och tillsammans med varandra, och lär sig att man inte alltid måste vara tillsammans med sin bästa vän. Informanterna tycker också att det är viktigt att variera grupperna, så att alla jobbar med alla. En informant nämner också att de barn som är blyga har möjlighet att ta utrymme och uttrycka sina åsikter, då de är indelade i mindre grupper.

”Arbetssätterna är väl de här att man delar in dem delvis i mindre grupper, så att alla får komma fram. Också de lite blygare barnen vågar visa vad dom kan och vad dom vill. Också de där att para ihop olika barn är ganska intressant, för såna barn som annars kan vara jätte jätte blyga, kommer fram och får ett par där de stöder varandra.”

7.3 Planerade av verksamheten

Enligt informanterna är samarbetet mellan personalen viktigt. En bra verksamhet förutsätter god planering, men också en bra gruppanda mellan personalen. Två informanter med olika positioner, konstaterade att de arbetar som ett team fastän de har olika arbetsuppgifter.

”Jag är lärare och kollegan är barnskötare och vi har olika uppgifter, men vi gör de tillsammans. Och allt jag inte hinner med så tar kollegan vid, och kollegans åsikter är lika viktiga som mina. Vi är ett team, som kan vara sällsynt.”

Flexibilitet i planeringen lyftes också fram av informanterna. Om barnen visar intresse för ett tema, så kunde man ha temat en lite längre stund, medan om barnen inte alls visar något intresse för temat kan det vara bra att avsluta det tidigare än planerat. Att lyssna och ta barnens intressen i beaktande är viktigt med tanke på planeringen av

verksamheten. Några av informanterna konstaterade också att det är viktigt att våga pröva nya saker tillsammans med barnen, så att verksamheten inte blir en rutin. Dessa informanter anser också att den ”gamla” läroplanen (Planen för förskoleundervisning) är för lärarstyrd. De anser att den nya planen för försöket är bättre, eftersom den upplyser barnens påverkan i verksamheten.

”Det handlar om att vi inte ska ha så strukturerat. Om vi jobbar med A idag, så behöver vi inte jobba med B imorgon. Om barnen visar intresse för T, så är arbetssättet nog att vara öppen att testa och våga”.

Alla informanter konstaterade att det är viktigt med tillräcklig personal för att verksamheten ska kunna genomföras. Personalbrist påverkar både barnen och själva verksamheten.

7.4 Delaktighet inom försöket med tvåårig förskola

Alla informanter anser det vara viktigt att barnen får sin röst hörd, de nämner också rättigheten om att få bli sedd och hörd. Barnen ska få komma med sina egna intressen och genom att rösta på alternativ planeras verksamheten. Det kan vara till exempel genom röstning, där personalen har valt tre olika val eller alternativ och utifrån de får barnen rösta. En informant talade om ett ”sensitivt” arbetssätt – personalen ska ta sin tid och bekanta sig med varje barn som individ och ska kunna förstärka deras starka sidor och stöda barnets svagheter.

Att inte bara anta, är också ett medvetet arbetssätt för att främja delaktighet. Det är viktigt att personalen planerar verksamheten utan att anta eller utgå från att alla vet vad som komma skall, utan att de tillsammans med barnen formar en gemensam grund.

”(...) barnen önskade sig Pippi Långstrump tema, då antog vi att barnen inte vet vem Pippi Långstrump är, då skapade vi en gemensam grund för vem Pippi är genom att läsa böcker och se på filmer”

Utvärderingen av verksamheten tillsammans med barnen är också ett sätt att få barnen mera delaktiga i verksamhetens vardag, så att alla känner att de varit en del av verksamheten, och känner att de kan påverka innehållet. Två informanter berättar att de varit

konsekventa med utvärderingen tillsammans med barnen. En skillnad finns mellan de sexåringar som gått ett år i förskolan, de vet hur de kan påverka och kan utvärdera verksamheten. Samtliga informanter berättade också att de skapat ett konditori tillsammans med barnen, där de fysiskt bakade tillsammans med dem. De konstaterar att man ibland bör bortse det vuxna tankesättet om att ” nu blir det rörigt” – de menar att alla har olika inlärningsmetoder och till exempel genom bakning kan man aktivera olika sinnen.

Informanterna berättar, att det är viktigt att lyssna och respektera barnen. En informant konstaterar att fastän man gjort en planering för verksamheten, så behöver man inte köra den med våld igenom, utan det går att ändra på planerna beroende på vad barngruppen vill och önskar. En informant berättar också att de genom ett portfolio diskuterar veckans aktiviteter, där barnen är med och får berätta vad som varit bra och det som varit mindre bra.

Bildstöd och stödtecken är också verktyg för att skapa känslan av delaktighet. Alla informanter berättade, att bildstöd och stödtecken är viktiga redskap inom småbarnspedagogiken. Då har alla barn, oavsett språk eller utvecklingsnivå möjlighet att delta på till exempel gemensamma samlingar. Två informanter berättade också att barnen ska känna att det är ”vi” och inte ”jag” i förskolan, vilket har stärkt gemenskapen och delaktigheten bland barnen i gruppen. Samtliga informanter berättar också att de hela hösten arbetar på gruppandan, då barnen som deltar i försöket kommer från olika håll och personalen lär barnen acceptera varandra.

8 DISKUSSION

I detta kapitel kommer vår metod och resultat från lärdomsprovet diskuteras. Vi reflekterar över om vi besvarat våra forskningsfrågor och uppnått syftet. Vi kommer även diskutera tankar om fortsatt forskning i detta kapitel.

8.1 Resultatdiskussion

Genom resultaten kan vi konstatera att personalen har olika metoder och arbetssätt för att främja femåringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med den tvååriga förskolan. Personalen använder sig av material och övningar som gynnar

utvecklingen av sociala färdigheterna. Sociala färdigheterna bearbetas och stöds genom vardagliga situationer på verksamhetsställena.

Att dela in barnen i mindre grupper är ett sätt att få femåringarna att känna sig delaktiga i förskoleverksamheten: barnen har möjlighet att lära av varandra och *tillsammans* med varandra. Smågruppsverksamheten ger också möjlighet för barnen att uttrycka sina åsikter och få sin röst hörd. Respondenterna som deltog i Williams (et al. 2019) forskning, påstår att mindre grupperna bidrar till en djupare genomgång av innehållet och lärarna säkrar att barnen blir hörda och sedda. Samtliga respondenter anser att barngrupperna ska vara tillräckligt stora för skapandet av kamratförhållanden men däremot om mängden barn ökar minskar delaktigheten och möjligheten att påverka. (Williams et al. 2019)

Genom leken lär sig barnen också mycket om de sociala färdigheterna, och det är viktigt att implementera leken i undervisningen för att få femåringarna med i förskoleverksamheten. Detta stärks då Sundqvist (2017) konstaterar i sin forskning att leken är ett viktigt redskap inom förskoleundervisningen. (Sundqvist 2017). Hwang & Nilsson (2019) konstaterar också att i femårsåldern blir leken alltmer avancerad, och rollekar blir mer centrala. Barnen lär sig genom rollek bland annat att samarbeta med andra – de regler som man tillsammans kommit överens om ska följas. (Hwang & Nilsson 2019, s. 243–244)

Då personalen ger sin tid att lära känna barnen på en individnivå, kan verksamheten planeras enligt barnens behov och intressen. Värdegrunden i förskolan omfattar bland annat att barn har rätt till god undervisning och möjligheter att uttrycka sig och sina tankar. (Sibbo kommun 2020) Då barnen får vara med och påverka innehållet av verksamheten, kan värdegrunden förverkligas. (Sibbo kommuns arbetsplan för förskoleundervisningen 2020–2021)

Resultaten tyder på att personalen har flera olika sätt att gynna femåringarnas sociala färdigheter. Salmivalli (2005) konstaterar att sociala färdigheterna är inlärd färdigheter och att de är bundna till ömsesidig växelverkan. Enligt psykologisk litteratur kan sociala kompetensens komponenter delas in i fem olika kategorier, och resultaten ur intervjuerna speglas mot den första komponenten – *sociala färdigheters perspektiv*. Komponenten beskriver själva beteendet och beteendets inläring. Personalen på verksamhetsställena använder sig av material så som böcker om känslor, turtagning och samarbete för

att gynna utvecklingen av sociala färdigheterna. Informanterna nämner också att de övar på sociala färdigheterna under verksamhetens vardag genom förflyttningar. Informanterna nämner också repeterade gånger att barnens fria lek är ett sätt att gynna sociala färdigheterna, eftersom barnen lär sig genom leken att ta hänsyn till varandra och lär sig samarbeta. Salmivalli konstaterar också att barn under skolåldern lär sig genom leken om känsloreglering och förmågan att dela med sig. Barn under skolåldern har tyngdvikten på trevliga lekar och samtliga barn tycker att en god vän är någon som vill leka eller göra samma saker som en själv. (Salmivalli 2005, s. 35-37, 71, 79)

Vänskapsrelationer är viktiga relationer och viktiga egenskaper är ömsesidiga positiva känslor samt växelverkan. Vänskapsförhållanden är förutsättningar för de senare mänskorelationerna. (Salmivalli 2005, s.35-37) Resultaten betonar också betydelsen av gruppstorleken på verksamhetsställena. Informanterna anser, att i en stor barngrupp finns det risk för att vissa barn bara leker med varandra, och då lär de inte känna andra i barngruppen. Dock bidrar en större barngrupp till möjligheten av flera kompisar och risken att bli utanför är mindre. Informanterna menar, att om barngruppen är liten så ökar risken till att bli utanför den så kallade ”kärngruppen”. Nivala och Ryyänen (2019) konstaterar att delaktighet ur ett socialpedagogiskt förhållningssätt grundar sig på meningsfulla sociala relationer vilka sedan utvecklas till känslan av att höra med i en gemenskap. Enligt informanterna, kan det konstateras att en större barngrupp bidrar till sannolika möjligheter för sociala relationer och utvecklingen av känslan av att höra med. (Nivala & Ryyänen 2019, s.94)

Informanterna nämnde upprepade gånger vikten av att barnen ska få sin röst hörd. Några informanter konstaterade att de planerar verksamheten genom gemensam röstning – alla barnen är med och påverkar verksamheten. Två informanter nämner också att barnen är med i utvärderingen av verksamheten för att främja delaktigheten i barngruppen. För att känslan av delaktighet ska kunna utvecklas måste människan ha möjlighet att påverka gemenskapens verksamhet och maktfördelningen bör fördela sig på ett sätt där påverkandet är möjligt. (Nivala & Ryyänen 2019, s. 94)

Informanterna var alla överens om vikten av att lyssna och respektera barnens önskemål kring verksamheten. En informant konstaterade att även om man gjort en planering, så

kan man alltid planera om verksamheten genom barngruppens önskemål och tankar. I *grunderna för läroplanen för försöket med tvååriga förskolan* konstateras det att det är personalens uppgift att säkerställa att alla barn får uttrycka sina åsikter och behov och att deras idéer och initiativ ska beaktas i verksamheten. Detta bekräftas av informanterna, då alla nämner vikten om att vara lyhörd i planeringen. (Utbildningsstyrelsen, s. 30, 39, 2020)

Socialpedagogiska arbetssätt kännetecknar bland annat metoder som utgår från människans kunskaps- och kompetensnivå, gör människan delaktig och låter människan bestämma själv. Enligt informanterna är det viktigt med åldersenliga grupper för att barnen ska få undervisning på sin egen nivå. En informant nämner också att man inte ska ha femåringarna att göra pappersuppgifter, då de inte är vana vid verksamhetens undervisning ännu. Undervisningen ska också ske genom leken. Socialpedagogiskt arbete strävar också efter att skapa förutsättningar åt människan, så att hen kan använda och utveckla sina personliga resurser. Ett *sensitivt arbetssätt* lyfts fram från en informant, och hen menar att personalen ska lära känna barnen på en individnivå, för att kunna arbeta med deras styrkor och svagheter. Johansson och Skärgren (2014) konstaterar att man ska utgå från ett salutogent förhållningssätt, vilket innebär att se människans styrkor och sedan bygga vidare på dessa. (Johansson & Skärgren 2014, s. 193) Att beakta femåringarnas kompetens- och kunskapsnivå är ett medvetet sätt där personalen får femåringarna delaktiga i förskoleverksamheten.

Begreppet gemenskap används genomgående i arbetet och är en central aspekt i det socialpedagogiska arbetet. Begreppet beskriver individens upplevelse av att vara en del av samhället, eller mindre grupp som till exempel barngrupper. (Johansson & Skärgren 2014, s. 23) Nivala och Ryyänen (2019) beskriver att delaktighetens socialpedagogiska arbetssätt grundar sig i sociala relationer, som senare utvecklas till *känslan* av att höra med i ett gemenskap. Två informanter nämner också att de arbetar hela hösten med att få femåringarna som en del av verksamheten och arbetar med gruppandan. Barnen kommer från olika daghem, och personalen ska lära dem bli en del av något, det är ”vi” och inte ”jag”. (Nivala & Ryyänen 2019, s. 94)

8.2 Metoddiskussion

Vårt metodval hade sina styrkor och svagheter. Intervju som metod var ny för oss, vilket gjorde processen väldigt tidskrävande. Vi hade nog inte förberett oss på att metoden skulle vara så resurskrävande som den i verkligheten var, och processen hade nog löpt smidigare om vi varit erfarna. Vi har lärt oss mycket under arbetets lopp och har skapat en grundlig förståelse om vad intervju som metod är.

Vi anser att metodvalet för lärdomsprovet varit bra, eftersom personalens uppfattningar varit i fokus i detta arbete. Enligt Jacobsen (2012) lämpar sig intervju som metod bäst då ny eller djupare förståelse ska utvecklas. (Jacobsen 2012, s.26) Vi upplever att vi blivit väl bemötta av informanterna och är tacksamma att vi fått möjligheten att besöka verksamhetsställena. Vi har även följt de sju stadier i en intervjuundersökning som beskrivs av Kvale och Brinkmann (Kvale & Brinkmann 2014, s. 144–145).

En genomtänkt intervjuguide har skrivits tillsammans, som vår handledare godkänt innan vi kontaktade daghemsföreståndarna. Efter att vi genomförde de två första intervjuerna, konstaterade vi att den sista följdfrågan i vår intervjuguide var aningen komplicerad och svårtolkad. Frågan som vi beslöt att ta bort för resten av intervjuerna lyder således; *”Hurdana strukturer har ni för att stärka delaktighet inom er verksamhet”*. Informanterna upplevde detta som repetition till den tidigare frågan, och vi anser inte att vi gått miste om information fastän frågan lämnats bort.

Vårt metodval var det mest gynnsamma för att upplysa personalens sätt att främja femåringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med den tvååriga förskolan. Svaren som vi fick genom intervjuguiden, har kunnat kopplas direkt till tidigare forskningen och den teoretiska referensramen. Informanterna som deltog fick bekanta sig med intervjuguiden innan intervjuerna och detta gav dem möjlighet att förbereda sig. Under transkriberingen, har namn och namn på verksamhetsställena lämnats bort, för att ytterligare respektera informanternas anonymitet.

Vi strävade efter att få sex informanter, men sammanlagt fick vi fem, då en av informanterna måste avboka på grund av sjukdom. Vi var i kontakt med en annan potentiell

informant från ett av verksamhetsställena, men hen svarade aldrig på vår förfrågan. En större andel informanter hade varit önskvärt för att få en större och bredare inblick på personalens arbetssätt och metoder inom försöket. Vi anser ändå att vi fått tillräckligt med material från de fem informanterna, eftersom intervjuerna gav utrymme till diskussion. Två av tre intervjutillfällen var på plats på förskolan och en var online på grund av att en av oss hade insjuknat i Covid-19. Men vi anser att det inte påverkat vårt resultat eftersom informanterna hade tillgång till intervjuguiden innan intervjutillfället.

8.3 Avslutande diskussion och forskningsförslag

Att skriva arbetet visade sig vara mera utmanande än tänkt, eftersom varken tidigare forskning eller relevant litteratur kunde hittas. Ämnet har trots detta varit intressant att forska i. Vi önskar att forskning gällande barnens utveckling inom försöket med den tvååriga förskolan fortsätter och att personalen som dagligen jobbar med detta får dela med sig sina erfarenheter.

Alla informanter som deltog var överens om att försöket hittills varit lyckat. De upplever att de har längre tid på att lära känna barnen, och tröskeln till skolvärlden blir lägre. En välplanerad verksamhet bidrar till en mångsidig verksamhet där barnen har och får möjlighet att utveckla sina sociala färdigheter och känner sig delaktiga i verksamheten. Med vårt lärdomsprov kan vi ge andra verksamhetsställen exempel på främjande arbetssätt som gynnar sociala färdigheterna och delaktigheten inom försöket.

Då försöket fortsätter ända fram till 2024, finns det flera möjligheter för fortsatt forskning. Det kunde vara intressant att forska om vårdnadshavarnas åsikter om försöket, anser de försöket som lika lyckat som de intervjuade informanterna? Det kunde också vara intressant att forska om försökets för- och nackdelar. Vi önskar att försöket kan förverkligas och att tillräckliga resurser för detta finns.

KÄLLOR

Arcada, 2022, *God vetenskaplig praxis i studier vid Arcada*, Tillgänglig: https://start.arcada.fi/system/files/media/file/2019-06/god_vetenskaplig_praxis_i_studier_vid_arcada.pdf Hämtad: 10.11.2022

Alatalo, T., 2017, Förskollärares och grundskolelärares uppfattningar om undervisning och lärande i förskoleklass, *Pedagogisk Forskning I Sverige*, årg 22 ,nr 1-2, Issn 1401-6788, tillgänglig: <https://open.lnu.se/index.php/PFS/article/view/1442/1286> Hämtad: 20.10 2021

Alvehus, J., 2013, *Skriva uppsats med kvalitativ metod - En handbok*, Uppl. 1, Liber AB, Stockholm

Bell, J., 2016, *Introduktion till forskningsmetodik*, Studentlitteratur AB, Lund

Cederlund, C., & Berglund, S-A., 2018, *Socialpedagogik – pedagogiskt socialt arbete*, Upplaga 2, Liber AB, Stockholm

David, M., Sutton, C., 2016 *Samhällsvetenskaplig metod*, Studentlitteratur AB, Lund

Empathy Movement, 2021, *Lisää empatiaa maailmaan – Ymmärrystä ja välittämistä vihapuheen sijaan – Empatiaa yli rajojen*, tillgänglig: <https://empathy.fi/tietoa/> Hämtad: 6.1.2022

Gran, V., & Lövdahl, J., 2019, *Arbetet med läs- och skrivutvecklingen i förskolan-En kvalitativ studie om förskollärares syn på arbett med läsning och skrivning i förskolan*, Vasa, Tillgänglig: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/169009/gran_victoria_lovdahl_julia.pdf?sequence=2 Hämtad: 11.11 2021

Henricson, M., 2018, *Vetenskaplig teori och metod, Från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur AB, Lund

Jacobsen, D., 2012, *Förståelse, Beskrivning och förklaring – Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Upplaga 2:1, Studentlitteratur, Lund

Jacobsen, D., 2017, *Hur genomför man undersökningar? Introduktion till samhällsvetenskapliga metoder*, Upplaga 2:1, Studentlitteratur AB, Lund

Johansson, S., & Skärgren, L., 2014, *Socialpedagogik*, Upplaga 1, Liber AB, Stockholm

Jenkins, L., & Mulvey, N., & Floress, M., 2017, Social and language skills as predictors of bullying roles in early childhood- A narrative summary of the literature, *Education and treatment and children*, vol 40, Tillgänglig: <https://web-s-ebsohost.com.ezproxy.arcada.fi:2443/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=d297ce40-c515-4d55-9380-b126ec6aa817%40redis> Hämtad: 26.1 2022

Karlsudd, P., 2021, Promoting diversity and Belonging: Preschool staff's perspective on inclusive factors in the Swedish preschool, *Education sciences*, 11, 104, Tillgänglig: <https://www.mdpi.com/2227-7102/11/3/104#cite> Hämtad: 22.1.2022

Lag om ett försök med tvåårig förskoleundervisning 1046/2020, Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2020/20201046#Pidm45237814876624> Hämtad: 20.10 2021

Lag om småbarnspedagogik 540/2018, Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2018/20180540> Hämtad: 19.11 2021

Nivala, E., & Ryyänen, S., 2019, *Sosiaalipedagogiikka-Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa*, Gaudeamus Oy

Nivala, E., & Ryyänen, S., 2013, Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia, *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja*, vol 14, tillgänglig: <https://docplayer.fi/30318000-Kohti-sosiaalipedagogista-osallisuuden-ideaalia.html> Hämtad: 1.3.2022

Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, 2021, *Nordiskt samarbete - Förskola och grundskola i Finland*, Tillgänglig: <https://www.norden.org/sv/info-norden/forskola-och-grundskola-i-finland> Hämtad: 15.11 2021

Riksdagen, 2020, *Regeringens proposition RP 149/2020 rd*, Tillgänglig: https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_149+2020.aspx Hämtad: 6.10 2021

Raatikainen, E., & Rahikka, A., & Saarnio, T., & Vepsä, P., 2020, *Ammattina Sosionomi*, Sanoma Pro Oy, Helsinki

Salmivalli, C., 2005, *Kaverien kanssa – vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys*, Otavan kirjapaino oy, Keuruu

Samuelsson, I-P., & Sheridan, S., 2003, Delaktighet som värdering och pedagogik, *Pedagogisk Forskning i Sverige*, Tillgänglig: <https://open.lnu.se/index.php/PFS/article/view/1200/1049> Hämtad: 19.1 2022

Sibbo kommuns läroplan för förskoleundervisningen, 2016, Tillgänglig: https://www.sipoo.fi/wp-content/uploads/2020/11/laroplan_far_farskoleundervisningen_2016_slutlig_godkand.pdf Hämtad: 1.2 2022

Sibbo kommun, 2020, Sibbo kommuns arbetsplan för förskoleundervisningen 2020–2021

Silwer, C., 2017, *Likvärdighet i förskolan: En studie om hur sex chefer för förskolan uppfattar likvärdighet som begrepp och innebörd*, Malmö högskola, Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1498580/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 27.1 2022

Sundqvist, E., 2020, *Det handlar om att bygga grunden- Lärares uppfattningar av undervisning, barns lärande och läroplanens innehåll i förskoleundervisning*, Vasa, tillgänglig: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/177513/sundqvist_emi-lia.pdf?sequence=2 Hämtad: 20.10 2021

Talentia, 2018, *Vardagen, värderingarna och etiken - etiska riktlinjer för yrkespersonen inom det sociala området*, Tillgänglig: <https://talentia.e-julkaisu.com/2018/etiska-riktlinjer/docs/talentia-etik-2018.pdf> Hämtad: 19.11 2021

Tjersland, O., & Engen, G., & Jansen, U., 2017, *Allianser :värderingar, teorier och metoder i socialt arbete*, Författarna oh Studentlitteratur, Lund

Planen för småbarnspedagogik i Helsingfors, 2019

Tillgänglig: https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/vare/Helsinki_Vasu_SE.pdf
Hämtad: 9.12 2021

Undervisnings- och kulturministeriet, 2015, *Förskoleundervisningen blir obligatorisk från och med den 1 augusti*, Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/-/1410845/esiopetuksesstavolvoittavaa-1-8-alkaen> Hämtad: 12.11.2022

Undervisnings- och kulturministeriet, 2021, *Försök med tvåårig förskola*, Tillgänglig: <https://minedu.fi/sv/forsok-med-tvaarig-forskoleundervisning> Hämtad: 6.10 2021

Utbildningsstyrelsen, 2021, *Vad är förskoleundervisning?* Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/vad-ar-forskoleundervisning> Hämtad: 15.11 2021

Utbildningsstyrelsen, 2016, *Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014*, Grano Oy, 2016:1, tillgängligt: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/174850_grunderna_for_forskoleundervisningens_laroplan_2014_0.pdf Hämtad: 15.11.2021

Utbildningsstyrelsen, 2018, *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*, Tillgänglig: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/grunderna-for-planen-for-smabarnspedagogik-2018_0.pdf Hämtad: 10.12 2021

Utbildningsstyrelsen, 2021, *Grunderna för läroplanen för försöket med tvåårig förskoleundervisning*, Tillgänglig:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Grunderna_for_laroplanen_for_forsoket_med_tvaarig_forskoleundervisning_2021.pdf Hämtad: 15.11.2022

Williams, P., & Sheridan, S., & Pramling Samuelsson, I., 2019, A perspective of group size on children's conditions for wellbeing, learning and Development in preschool, *Scandinavian journal of educational research*, vol 63, NO. 5, Göteborg

BILAGOR

Bilaga 1

Intervjuguide

Vi inleder intervjuerna med att först presentera oss själva. Vi ber informanterna att kort presentera sig själva, vad de jobbar med och hur länge personen har jobbat på förskola. Vi påminner informanterna om forskningens och intervjuens syfte. Vi bandar in hela intervjun.

Allmänt

- **Berätta om dig själv och vad du jobbar med?**
- **Vad har du för utbildning?**
- **Hur länge har du arbetat på en förskola?**
- **Du har jobbat med försöket med tvååriga förskolan, har du något specifikt du vill lyfta fram som är lika eller annorlunda jämfört med den tidigare förskolan?**
-

Sociala färdigheter, tema nr 1

- **Det talas idag mycket om barnens sociala färdigheter, hur skulle du beskriva dem?**
- **Hurdana metoder och arbetsätt använder ni er av som gynnar 5-åringarnas sociala färdigheter, om man jämför med innan försöket med tvåårig förskola?**

- **Påverkar gruppstorleken vänskapsrelationerna bland barnen? Om ja så hur isåfall?**
- **Hur deltar den nya åldersgruppen i verksamheten?**
  - Hur syns det helt konkret?

Delaktighet, tema nr 2

- **Vad betyder delaktighet hos er?**
  - Hur syns det i er verksamhet?

- **Vad anser du som en optimal barngrupp? Där du känner att ni har möjlighet att förstärka och stöda barnens delaktighet?**
  - Hur stor barngrupp har ni?

- **I läroplanen, för försöket med tvåårig förskola står det att personalen medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet**
  - Hurdana arbetssätt använder ni för att förstärka delaktigheten?
  - Hurdana strukturer har ni för att stärka delaktighet inom er verksamhet

Bilaga 2

Informationsbrev:

Hej, vi är Emilia Eskman och Josefina Sundman och vi studerar tredje året till socionom på Yrkeshögskolan Arcada. Vi håller på att skriva vårt examensarbete och vi har valt att skriva om försöket med den tvååriga förskolan. Detta är ett beställningsarbete från Grankulla stad. Försöket med den tvååriga förskolan är ett nytt projekt för oss alla och vi anser att det är viktigt att få höra personalens åsikter om försöket. Vi båda är intresserade av att arbeta med barn i framtiden därav skriver vi om försöket med tvååriga förskolan.

Syftet med vårt arbete är att redogöra hur personalen kan främja 5-åringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med den tvååriga förskolan.

För att arbetet ska bli socialpedagogiskt, har vi valt att lägga tyngdvikten på de sociala färdigheterna samt delaktighet, vilka också är målsättningar i läroplanen för försöket med den tvååriga förskolan. Försöket med den tvååriga förskolan är nytt för alla, och vi

anser att personalens upplevelser blir ytterst värdefulla, eftersom det är personalen som ser hur försöket med den tvååriga förskolan ser ut i praktiken.

Detta kan ha en värdefull insats för försöket med den tvååriga förskolan. Vi har valt att fokusera oss på att synliggöra personalens erfarenheter och arbetssätt med försöket med den tvååriga förskolan.

Vi önskar att personen vi intervjuar jobbar vid en förskola som är med i försöket. Intervjun beräknas att ta omkring 30–40 minuter. Vi önskar att kunna göra intervjun på plats på förskolan men vi gör det även på distans om det önskas. Ni kommer att få våra intervjufrågor på förhand så att ni kan bekanta och förbereda er.

Vi kommer båda vara närvarande under intervjun. Deltagande är frivilligt och ni får när som helst under intervjun avbryta utan orsak. Intervjun kommer att bandas in som material för vårt arbete och kommer behandlas konfidentiellt. Ditt namn kommer inte att avslöjas i forskningen. Inget identifierbart material kommer att finnas med i det färdiga arbetet. Endast Emilia, Josefina och handledaren för examensarbetet har tillgång till materialet efter intervjuerna. Allt material som samlas in under intervjun, kommer förstöras då arbetet blivit godkänt. Du kommer att kunna ta del av forskningen då den är färdig och publicerad på Theseus.

Intervjuerna kommer att inledas från och med våren 2022.

Våra frågeställningar inför arbetet är;

1. Hur kan personalen gynna femåringarnas sociala färdigheter?
2. Hur får man en femåring att känna sig delaktig i förskoleverksamheten?

Om du önskar ta del av undersökningen, kan du kontakta oss via e-post. Vi önskar att du kan delta i intervjun! Du får gärna vara i kontakt ifall några frågor har uppkommit, våra e-postar finns här under. Vi ses snart!

Med vänlig hälsning Emilia och Josefina

Ansvarig lärare
Eivor Söderström
Eivor.soderstrom@arcada.fi

Ansvarig lärare
Marina Arell-Sundberg
marina.arell-sundberg@arcada.fi

Emilia Eskman
Emilia.eskman@arcada.fi

Josefina Sundman
josefina.sundman@arcada.fi

Bilaga 3

Samtyckesformulär

Nedanför ger du ditt samtycke för att delta i undersökningen om ”Försöket med den tvååriga förskolan ur pedagogernas synvinkel”. Samtycket ger du genom att skriva din underskrift längst ner. Bekanta dig först noggrant med materialet.

Syftet med vårt arbete är att redogöra hur personalen kan främja 5-åringarnas sociala färdigheter och delaktighet inom försöket med den tvååriga förskolan. Vi har valt att fokusera oss på att synliggöra personalens erfarenheter och arbetssätt med försöket med den tvååriga förskolan. Vi önskar att personen vi intervjuar jobbar vid en förskola som är med i försöket. Intervjun beräknas att ta omkring 30–40 minuter. Vi önskar att kunna göra intervjun på plats på förskolan men vi gör det även på distans om det önskas. Ni kommer att få våra intervjufrågor på förhand så att ni kan bekanta och förbereda er.

Jag vet vad lärdomsprovets syfte. Jag ger samtycke till att studeranden får använda den information som kommer fram under intervjun. Jag deltar frivilligt i intervjun, och är medveten att jag när som helst kan avbryta utan orsak. Jag ger mitt samtycke till Emilia och Josefina att dokumentera, banta in intervjun och transkribera materialet. Jag förstår att materialet kommer att användas i arbetet. Allt material som samlas in kommer att behandlas konfidentiellt vilket betyder att identiteten förblir anonym. Allt material kommer att förstöras efter att arbetet blivit godkänt.

Jag ger mitt samtycke att Emilia & Josefina får spela in intervjun och använda det som framkommer under intervjun som material i deras lärdomsprov.

Ort och datum

Informantens underskrift

Ort och datum

Studera nde 1 underskrift

Ort och datum

Studera nde 2 underskrift

Bilaga 4

Ansökan om forskningslov

Vi är Emilia Eskman och Josefina Sundman och studerar vårt tredje år till socionom vid Yrkeshögskolan Arcada. Vi ansöker om forskningslov från Sibbo kommun för vårt lärdomsprov. Vårt lärdomsprov handlar om den tvååriga förskolan ur pedagogernas synvinkel. Vårt syfte med lärdomsprovet är att redogöra hur personalen kan främja 5-åringarnas sociala färdigheter och delaktighet. Vi vill intervjua personal som jobbar inom projektet. Deltagarna kommer att få bekanta sig med våra intervjufrågor så att de kan förbereda sig. Vårt lärdomsprov är en kvalitativ forskning och vi har intervju som metod. Vi kommer att bnda in intervjun och materialet kommer att bevaras omsorgsfullt och endast vi och vår handledare kommer ha tillgång till det. Informanterna som deltar i vår intervju förblir anonyma. Materialet kommer att förstöras efter att lärdomsprovet är färdigt. Informanterna som deltar i intervjun har möjlighet att ta del av undersökningen då den blivit publicerad på Theseus.

Våra frågeställningar lyder således;

1. Hur kan personalen gynna femåringarnas sociala färdigheter?
2. Hur får man en femåring att känna sig delaktig i förskoleverksamheten?

Här är nedan är vår intervjuguide där våra intervjufrågor framkommer.

Intervjuguide

Vi inleder intervjuerna med att först presentera oss själva. Vi ber vi informanterna att kort presentera sig själva, vad de jobbar med och hur länge personen har jobbat på förskola. Vi påminner informanterna om forskningens och intervjus syfte. Efter inledningen börjar vi bnda in intervjun.

Allmänt

- **Berätta om dig själv och vad du jobbar med?**
- **Vad har du för utbildning?**
- **Hur länge har du arbetat på en förskola?**
- **Du har jobbat med försöket med tvååriga förskolan, har du något specifikt du vill lyfta fram som är lika eller annorlunda jämfört med den tidigare förskolan?**

Sociala färdigheter, tema nr 1

- **Det talas idag mycket om barnens sociala färdigheter, hur skulle du beskriva dem?**
- **Hurdana metoder och arbetssätt använder ni er av som gynnar 5-åringarnas sociala färdigheter, om man jämför med innan försöket med tvåårig förskola?**
- **Påverkar gruppstorleken vänskapsrelationerna bland barnen? Om ja så hur isåfall?**
- **Hur deltar den nya åldersgruppen i verksamheten?**
  - Hur syns det helt konkret?

Delaktighet, tema nr 2

- **Vad betyder delaktighet hos er?**
  - Hur syns det i er verksamhet?
- **Vad anser du som en optimal barngrupp? Där du känner att ni har möjlighet att förstärka och stöda barnens delaktighet?**
  - Hur stor barngrupp har ni?
- **I läroplanen, för försöket med tvåårig förskola står det att personalen medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet**
  - Hurdana arbetssätt använder ni för att förstärka delaktigheten?
  - Hurdana strukturer har ni för att stärka delaktighet inom er verksamhet

Vi ansöker om forskningslov för att få intervjua personal på Södra Paipis förskola. Efter att ha beviljats forskningslov kommer vi kontakta föreståndaren för att skicka information om vårt lärdomsprov, samtyckesformulär samt boka in en intervju.

Med vänlig hälsning,
Emilia Eskman

Josefina Sundman

Handledare, Eivor Söderström
 E-post:

Bilaga 5

Fostran och utbildning		
ANSÖKAN OM FORSKNINGSTILLSTÅND		
1 HUVUDANSVARIG SÖKANDE AV FORSKNINGSTILLSTÅND	Efternamn Eskman	Förnamn Emilia
	Adress till vilken beslutet om forskningsstillståndet ska skickas Aleksis Kivi Gata 74 A 7, 00520 Helsingfors	
	Telefon 0503139222	E-post emilia.eskman@arcada.fi
	Forskningsinstitution, läroanstalt eller annan organisation Arcada	
2 FORSKNINGSGRUPPENS ÖVRIGA MEDLEMMAR	Namn Josefina Sundman	
	Akademisk grad/titel	Enhet Arcada
	E-post josfina.sundman@arcada.fi	
Telefon 0451244717		
Meddela fler än en medlem i en separat bilaga.		
3 UNDERSÖKNING	1. Undersökningens namn Försöket med den tvååriga förskolan ur pedagogernas synvinkel	
	2. Undersökningens mål och syfte Syftet med vårt arbete är att redogöra hur personalen kan främja 5-åringarnas sociala färdigheter och delaktighet. Våra frågeställningar inför arbetet är;	
	1. Hur kan personalen gynna femåringarnas sociala färdigheter? 2. Hur får man en femåring att känna sig delaktig i förskoleverksamheten	
	3. Datum då forskningsplanen godkändes vid läroanstalten/forskningsinstitutionen samt godkännare	
	Uppskattad tidpunkt då forskningen beräknas vara färdig (datum)	
	4. Forskningens nivå ☐ 1 Doktorsavhandling ☐ 2 Licentiatavhandling ☐ 3 Pro gradu ☐ 4 Kandidatavhandling ☐ 5 Högre YH ☒ 6 YH ☐ 7 Annat, vad?	
	5. Undersökningens målområde ☒ Småbarnspedagogik och förskoleundervisning ☐ Grundläggande utbildning ☐ Gymnasieutbildning ☐ Yrkesinriktad utbildning ☒ Svenskspråkig service ☐ Annat, vad?	
	6. Enheter inom fostrans- och utbildningssektorn där undersökningen genomförs Daghemmet [REDACTED] Daghemmet [REDACTED] Namn på enhetens chef/enheternas chefer och datum då avtal om undersökningen har ingåtts (vid behov en separat bilaga) [REDACTED]	
	7. Urvalsstorlek/ urvalsstorlekar (antal)	Undersökningsdeltagarna är ☐ under 15 år, ålder: ☐ vårdnadshavare ☐ studerande i åldern 15–17 år ☒ personal inom fostrans- och utbildningssektorn ☐ studerande över 18 år ☐ annan målgrupp, vilken?
	8. Forskningsmetod(er)	☐ Enkät ☒ Intervju ☐ Dokument-/statistikanalys ☐ Experimentell uppsättning ☐ Observation ☐ Funktionell undersökning ☐ Videofilming ☐ Annan, vilken?
	9. Inspelning	☒ Undersökningsdeltagarnas tal ska spelas in ☐ Undersökningsdeltagarna ska videofilmas ☐ Undersökningsdeltagarna ska fotograferas ☐ Annan inspelningsmetod, vilken?
10. Identifieringsuppgifter	☐ Undersökningen innehåller identifieringsuppgifter om personer ☐ Undersökningen innehåller information som hör till särskilda kategorier av personuppgifter ☒ Undersökningen innehåller inte identifieringsuppgifter om personer ☐ Undersökningen innehåller inte information som hör till särskilda kategorier av personuppgifter	
11. Planerad insamlings- och lagringstid för materialet	Lagringstid för materialet	
Den planerade insamlingstiden för materialet börjar (datum) 2.5.2022	4 månader	
Den planerade insamlingstiden för materialet slutar (datum) 30.9.2022	Materialet förstörs (datum) 30.9.2022	

	12. Kort beskrivning av hur materialet ska lagras och förstöras på ett datasäkert sätt (vid behov en separat bilaga) Inspelningen och all insamlad material kommer att förstöras då vårt arbete blivit godkänt.	
4 DEN SÖKANDES OCH FORSKNINGS- GRUPPENS FÖRBINDELSER OCH UNDERSKRIFTER (VID BEHOV SOM BILAGA)	Jag förbinder mig till att inte för utomstående avslöja konfidentiell information som jag får tillgång till i samband med undersökningen. Ovan nämnda förbindelse innebär att jag har tystnads- och sekretessplikt gällande de uppgifter jag får tillgång till i samband med undersökningen.	
	Jag är medveten om de krav som ställs på behandling av personuppgifter i lagstiftningen, i synnerhet EU:s allmänna dataskyddsförordning och dataskyddslagen, och om mitt ansvar för lagenlig behandling av uppgifterna.	
	Alla de personer som hanterar uppgifter som ingår i sekretessbelagda dokument eller personregister ska ge denna förbindelse på denna blankett eller i en separat bilaga med samma innehåll. Förbindelsen ska alltid skickas i original (inte per e-post). Jag skickar en länk till den färdiga forskningsrapporten till de enheter som undersökningen gäller och till fostrans- och utbildningssektorns e-postadress kasko.tutkimusluvat@hel.fi .	
	Samtycker den som ansöker om forskningstillstånd till att beslutet delges elektroniskt: ☒ Ja, beslutet om forskningstillståndet kan skickas till mig per e-post. ☐ Nej, beslutet om forskningstillståndet kan inte skickas till mig per e-post.	
	Helsingfors Ort och datum Underskrift och namnförtydligande Emilia Eskman	
	Sibbo Ort och datum Underskrift och namnförtydligande Josefina Sundman	
5 FORSKNINGS- LEDARE (ANSTÄLLD) VID LÄRDOMSPROV	Namn Eivor Söderström	Akademisk grad/titel Lärare inom det sociala området
	Enhet och adress Arcada, Jan -Magnus Janssons plats 1, 00560 Helsingfors	
	Telefon 0294 282 550	E-post eivor.soderstrom@arcada.fi
6 FORSKNINGS- LEDARENS UNDERSKRIFT	Ort och datum	Underskrift och namnförtydligande
7 OBLIGATORISKA BILAGOR	☒ Forskningsplan och därtill en sammanfattning om textdelen är över 10 sidor ☒ Etiskt övervägande eller utlåtande från etisk kommitté ☐ Dataskyddsbeskrivning för den vetenskapliga undersökningen (vid behov, se anvisningen) ☐ Mallar för informationsbrev och samtyckesdokument ☒ Informationsbrev till undersökningsdeltagare ☐ Informationsbrev till vårdnadshavare (när undersökningsdeltagaren är under 18 år) ☒ Samtyckesdokument för undersökningsdeltagare ☐ Samtyckesdokument för vårdnadshavare (när undersökningsdeltagaren är under 15 år) ☒ Material med anknytning till insamlingen av data (de uppgifter som samlas in i undersökningen) ☐ Övriga bilagor, vilka?	

Bilaga 6

Viranhaltijapäätös Tjänsteinnehavarbeslut

Varhaiskasvatuspäällikkö / Chef för småbarnspedagogiken
§ 92/2022

02.06.2022

Tutkimuslupa / Forskningslov Eskman-Sundman

Perustelu / Motivering

Emilia Eskman och Josefina Sundman studerar tredje året till socionom vid Yrkeshögskolan Arcada. De ansöker om forskningslov för lärdomsprov i småbarnspedagogik. Lärdomsprovet handlar om den tvååriga förskolan ur pedagogernas synvinkel. Syfte med lärdomsprovet är att redogöra hur personalen kan främja 5-åringarnas sociala färdigheter och delaktighet. Forskningen kommer att genomföras genom intervjuer med personal som jobbar inom projektet.

Päätös / Beslut

Socionomstuderanden Emilia Eskman och Josefina Sundman beviljas forskningslov för lärdomsprov i småbarnspedagogik.

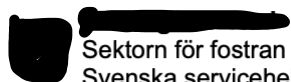
Varhaiskasvatuspäällikkö / Chef för småbarnspedagogiken

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet har undertecknats elektroniskt.

Lisätietoja / Tilläggsuppgifter

Kansliensekretärare

Bilaga 7

Sektorn för fostran och utbildning
Svenska servicehelheten

Protokollsutdrag

1 (3)

6.9.2022

Direktören för svenska servicehelheten

Emilia Eskman
Aleksis Kivi Gata 74 A 7
00520 Helsinki

79 §

Beslut om beviljande av forskningstillstånd 2022-007591

 2022-007591 T 13 02 01

Beslut

Direktören för den svenska servicehelheten har beslutat att bevilja Emilia Eskman och Josefina Sundman forskningstillstånd för forskning "Försöket med den tvååriga förskolan ur pedagogernas synvinkel" på de villkor som framgår närmare av motiveringen av beslutet. Beslutet är i kraft till 31.12.2022.

Beslutsmotivering

Emilia Eskman och Josefina Sundman har ansökt om forskningstillstånd. Syftet med forskningen är att redogöra hur personalen kan främja S-åringarnas sociala färdigheter och delaktighet. Frågeställningar inför arbetet är;

1. Hur kan personalen gynna femåringarnas sociala färdigheter?
2. Hur får man en femåring att känna sig delaktig i förskoleverksamheten

Forskningsmaterialet samlas in 9/2022-12/2022 genom att intervjua personal. Det rör sig om kvalitativ forskning. Undersökningens sampelstorlek är 2-10 (n=2-10).

Deltagandet i studien är frivilligt. Deltagare i studien ska ge sitt skriftliga samtycke för att delta i studien. Forskningsmaterialet förvaras under det att forskningen pågår enligt goda forskningsetiska principer och förstörs efter att forskningen har avslutats 31.12.2022.

Forskningsmaterialet innehåller inga identifierbara uppgifter.

Materialinsamlingen genomförs enligt riktlinjer för Corona epidemin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan päätöksen 3.8.2017 § 57 mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla päätöksen tutkimuslu-

---

Postadress

Besöksadress

Telefon

FO-nummer

Kontonr

0201256-6

FI2922661800003009

Telefax

Moms nr

FI02012566

